

DOI: 10.31648/kpp.12040

Robert Lizak

Uniwersytet Pomorski w Słupsku

ORCID: 0000-0001-7980-2409

robert.lizak@upsl.edu.pl

Redukcja inflacji prawa z wykorzystaniem AI w Stanach Zjednoczonych na tle raportu Dragiego dla Unii Europejskiej

Wstęp

W dniu 8 lipca 1958 r. opublikowano informację, że Marynarka Wojenna Stanów Zjednoczonych ujawniła załączek elektronicznego komputera, który będzie chodził, mówił, widział, rozmnażał się i będzie świadomy swojego istnienia¹. Wiadomość tę przedstawiono pod 8 latami po przeprowadzeniu tzw. testu Turinga, czyli eksperymentu, którego wyniki stanowiły próbę określenia zasad funkcjonowania sztucznej inteligencji (ang. *Artificial Intelligence* – AI)². Przez wiele kolejnych dekad dominowało przekonanie, że oczekiwania wobec praktycznego zastosowania AI są nadmiernie wyolbrzymione. Przekonanie to nie było przesadzone, bowiem dopiero w 2018 r. podjęto udaną próbę wprowadzenia pierwszej legalnej definicji AI w amerykańskim porządku prawnym³. Od tego momentu w Stanach Zjednoczonych technologię AI postrzega się jako narzędzie do osiągnięcia globalnej dominacji, w tym poprzez zwiększenie wydajności funkcjonowania administracji federalnej⁴. Co ważne, powyższe ma odbyć się zgodnie z koncepcją rządów prawa (ang. *rule of law*), która polega na tym, że prawo powszechnie obowiązujące ma pozycję nadrzędną względem decyzji osób na eksponowanych stanowiskach publicznych,

¹ *New Navy device learns by doing. Psychologist shows embryo of computer designed to. Read and grow wiser*, s. 25, nytimes.com/1958/07/08/archives/new-navy-device-learns-by-doing-psychologist-shows-embryo-of.html (data dostępu: 9.09.2025).

² A.M. Turing, *Computing machinery and intelligence*, „Mind” 1950, nr 49, s. 433–434.

³ Zob. w § 238 lit. (g) National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2019, 115th U.S. Congress Pub. L. Tooltip, Public Law 2018, s. 115–232 [132 Stat. 1636 through 132 Stat. 2423].

⁴ E. Schmidt (chair), *Final report. National Security Commission on Artificial Intelligence*, March 1, 2021.

ponieważ organy władzy publicznej mogą działać jedynie na podstawie i w granicach prawa, co umożliwia obywatelom zagwarantowanie im szeregu praw i wolności⁵.

W dniu 20 listopada 2024 r. przedstawiono zakres działania nowo utworzonego Departamentu Efektywności Rządu (Department of Government Efficiency – DOGE)⁶, do zadań którego należy zmniejszenie rozmiarów rządu federalnego, zakorzenionej i stale rosnącej biurokracji stanowiącej egzystencjalne zagrożenie dla państwa amerykańskiego⁷. Wszystko po to, aby powrócić do idei demokracji zgodnej z wizją założycieli państwa amerykańskiego, że ludzie, którzy są wybierani przez obywateli kierują pracami rządu. Co ciekawe, DOGE ma przestać działać z dniem 4 lipca 2026 r., tj. daty wygaśnięcia projektu, która przypada w 250. rocznicę powstania państwa amerykańskiego⁸. Według Elona Muska i Viveka Ramaswamy’a powyższe jest możliwe w następstwie przeprowadzenia trzech głównych rodzajów reform w administracji federalnej, tj. redukcji inflacji prawa, obciążeń administracyjnych oraz oszczędności wydatków⁹. Reformy te mają odbyć się z wykorzystaniem AI i uwzględnieniem dziesięciu orzeczeń Sądu Najwyższego¹⁰.

We wrześniu 2024 r. opublikowano „strategię konkurencyjności Europy” opracowaną dla Unii Europejskiej, zwaną raportem Draghiego¹¹. Jednym z celów szczegółowych w nim zawartych jest zwiększenie efektywności zarządzania złożonym systemem administracyjnym UE, co może poprawić wydolność Unii w porównaniu z działaniami Stanów Zjednoczonych lub Chińskiej Republiki Ludowej, zwłaszcza poprzez usunięcie nadmiernych przeszkód regulacyjnych i obciążeń administracyjnych, które utrudniają prowadzenie działalności gospodarczej w UE i zmniejszają konkurencyjność przedsiębiorstw z Unii. Zwiększenie efektywności unikalnego modelu polityczno-prawnego UE

⁵Zob. szerzej: A. Hamilton, *Federalist No. 78*, The Judiciary Department, New York, *Federalist Papers: Primary Documents in American History*. Library of Congress, guides.loc.gov/federalist-papers/text-71-80#s-lg-box-wrapper-25493470 (data dostępu: 11.08.2025).

⁶E. Musk, V. Ramaswamy, *Elon Musk and Vivek Ramaswamy. The DOGE plan to reform government*, „The Wall Street Journal”, November 20, 2024.

⁷Por. EO 14158 of January 20, 2025, Establishing and Implementing the President’s „Department of Government Efficiency”; EO 14192 of January 31, 2025, Unleashing Prosperity Through Deregulation; EO 14217 of February 19, 2025, Commencing the Reduction of the Federal Bureaucracy; EO 14219 of February 19, 2025, Ensuring Lawful Governance and Implementing the President’s „Department of Government Efficiency” Deregulatory Initiative; EO 14274 of April 15, 2025, Restoring Common Sense to Federal Office Space Management.

⁸E. Musk, V. Ramaswamy, op. cit.

⁹Ibidem.

¹⁰W dniu 9 kwietnia 2025 r. Prezydent Stanów Zjednoczonych opublikował memorandum dla kierownictwa departamentów rządu federalnego i agencji federalnych dotyczące nakazu uchylenia przepisów niezgodnych z prawem w świetle nw. orzeczeń Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych w celu promowania wzrostu gospodarczego i amerykańskiej innowacyjności: *West Virginia v. EPA*, 597 U.S. 697 (2022); *Loper Bright Enterprises v. Raimondo*, 603 U.S. 369 (2024); *SEC v. Jarkesy*, 603 U.S. 109 (2024); *Michigan v. EPA*, 576 U.S. 743 (2015); *Sackett v. EPA*, 598 U.S. 651 (2023); *Ohio v. EPA*, 603 U.S. 279 (2024); *Cedar Point Nursery v. Hassid*, 594 U.S. 139 (2021); *Students for Fair Admissions v. Harvard*, 600 U.S. 181 (2023); *Carson v. Makin*, 596 U.S. 767 (2022); *Roman Cath. Diocese of Brooklyn v. Cuomo*, 592 U.S. 14 (2020).

¹¹M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part A. A competitiveness strategy for Europe*, September 2024; idem, *The future of European competitiveness; Part B. In-depth analysis and recommendations*, September 2024.

powinno opierać się na trzech nadrzędnych filarach, tj. ponowne ukierunkowanie prac UE, przyspieszenie działań i integracji Unii oraz uproszczenie przepisów prawa. Ostatni z ww. filarów ma polegać na zwiększeniu pewności prawa oraz zmniejszeniu obciążeń regulacyjnych i administracyjnych poprzez przyjmowanie mniejszej liczby przepisów prawa, które mają być zrozumiałe, bardziej dostosowane do celu ich ustanowienia, odporne na przyszłość i spójne¹². Dodano, że osiągnięcie tego celu może być wspierane przez wykorzystanie AI, w szczególności dużych modeli językowych, aby sprawnie analizować duże ilości dokumentów prawnych i identyfikować obszary konsolidacji, uproszczenia i usuwania nakładających się elementów i niespójności między nimi.

W niniejszym artykule porównano podejście do redukcji inflacji prawa z wykorzystaniem AI w Stanach Zjednoczonych na tle proponowanych zmian w raporcie Draghiego dla UE, opublikowanym we wrześniu 2024 r. Autor dokonał holistycznego przeglądu norm prawa amerykańskiego i unijnego regulujących wykorzystanie AI, ale także szeregu innych norm prawa *hard law* i *soft law*, będących w sposób bezpośredni lub pośredni powiązanych z AI, które mogłyby ułatwić redukcję inflacji prawa. Ponadto badaniu poddano wiele dokumentów o znaczeniu strategicznym oraz urzędowych i naukowych dokumentów sporządzonych przez przedstawicieli administracji amerykańskiej i unijnej albo na ich rzecz. Powyższe pozwoliło ustalić zakres polityczno-prawnego podejścia do redukcji inflacji prawa z wykorzystaniem AI w administracji amerykańskiej i unijnej.

Model redukcji inflacji prawa z wykorzystaniem AI w Stanach Zjednoczonych

Z przeglądu sześciu ustaw federalnych i trzech rozporządzeń wykonawczych Prezydenta Stanów Zjednoczonych (nag. *Executive Order* – EO), przyjętych w latach 2018–2023 i dotyczących AI, wynika¹³, że obecnie mamy do czynienia z przeobrażeniem się modelu zarządzania danymi w administracji federalnej Stanów Zjednoczonych,

¹²Por. M. Golecki, *Między pewnością a efektywnością. Marginalizm instytucjonalny wobec prawotwórczego stosowania prawa*, Warszawa 2011, s. 118–126.

¹³W latach 2018–2023 w prawie federalnym USA przyjęto sześć ustaw bezpośrednio związanych z AI, w tym: Identifying Outputs of Generative Adversarial Networks Act (IOGAN Act), 116th Congress, Public Law 116–258, S. 2904, December 23, 2020; National Artificial Intelligence Initiative Act of 2020, H.R.6216, 116th Congress, December 3, 2020; AI in Government Act of 2020, H.R.2575, 116th Congress, September 14, 2020; National AI Research Resource Task Force Act of 2020, 116th Congress, Public Law 116–283, S.3890, January 1, 2021; Artificial Intelligence Training for the Acquisition Workforce Act, 117th Congress Public Law, Public Law 117–207, S. 2551, October 17, 2022; Advancing American AI Act, 117th Congress, Public Law 117–270, S.1353, December 19, 2022, a także trzy rozporządzenia wykonawcze Prezydenta Stanów Zjednoczonych z mocą ustawy, w tym: EO 13859 of February 11, 2019, Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence; EO 13960 of December 3, 2020, Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in the Federal Government; EO 14110 of October 30, 2023, Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence. Co istotne, w 2025 r. Prezydent Stanów Zjednoczonych uchylił EO 14110 jako zbyt uciążliwe, a jednym z priorytetów w przyjętym Planie działania dotyczącym AI uznano ograniczenie biurokracji i uciążliwych regulacji prawnych. Zob. *Winning the Race*, America's AI Action Plan, The White House, July 2025.

polegającego na wykorzystaniu technologii AI i ustanowieniu tej technologii fundamentem inteligentnego e-administrowania państwem¹⁴. O ile zasadniczo technologia AI nie wpływa na zmianę koncepcji demokratycznego państwa prawa oraz zmianę struktury administracji federalnej Stanów Zjednoczonych, to w obszarze zarządzania danymi zmiana ma charakter fundamentalny. Polega ona na odejściu od dotychczasowego scentralizowanego i silosowego modelu zarządzania danymi, który był determinowany hierarchicznością i „resortowością” struktury administracyjnej, w kierunku współdzielenia danych publicznych z wykorzystaniem AI, z uprzednim ich rozproszonym przetwarzaniem. Celem wdrożenia rozproszonego przetwarzania jest integracja danych w administracji federalnej Stanów Zjednoczonych, która polegałaby na ich wzajemnym kojarzeniu w każdej możliwej konfiguracji¹⁵.

Co istotne, w prawie federalnym Stanów Zjednoczonych przyjęto szereg przepisów, które umożliwiają lub ułatwiają wykorzystanie AI poprzez tworzenie dedykowanego dla niej środowiska wspierającego rozwój i jej wdrażanie. Do przykładowych tego typu ustaw należy uznać uchwaloną w dniu 9 maja 2014 r. DATA Act¹⁶, której celem jest: 1) upublicznienie wszystkich wydatków bezpośrednich i pośrednich wynikających z zawartych na szczeblu federalnym umów dotyczących dotacji i pożyczek; 2) ustalenie ogólnokrajowego standardu danych finansowych w celu prezentowania ich w sposób rzetelny i wiarygodny oraz umożliwienia ich przeszukiwania; 3) uproszczenie raportowania; 4) ustanowienie sankcji za nierzetelność udostępnionych danych w USAspending.gov.

Kolejną ustawą jest przyjęta w dniu 27 marca 2017 r. OPEN Government Data Act¹⁷. Celem tej ustawy jest upublicznienie zasobów bazodanowych rządu federalnego, które są publikowane w postaci danych do odczytu maszynowego, z wyłączeniem niektórych instytucji rządowych, zwłaszcza wywiadowczych i wojskowych. Wreszcie w dniu 14 stycznia 2019 r. weszła w życie Evidence Act¹⁸, którą uchwalono w celu usprawnienia procesu gromadzenia danych w ramach działalności rządu federalnego poprzez poprawę dostępu do danych oraz zwiększenie możliwości ich oceny i wykorzystania. Mówiąc inaczej, celem Evidence Act jest doprowadzenie do zmiany modelu zarządzania przez rząd federalny zgromadzonymi danymi poprzez wzmocnienie koordynacji wymiany danych między agencjami federalnymi w celu umożliwienia procesu przekształcania danych w informacje, a informacji w wiedzę, co ułatwia podejmowanie decyzji, w tym w wymiarze strategicznym.

¹⁴Zob. szerzej: R. Lizak, *Prawne aspekty neuronowego modelu zarządzania danymi w administracji federalnej Stanów Zjednoczonych z wykorzystaniem AI*, Warszawa 2024.

¹⁵Zob. szerzej: B. Fischer, *Współdzielenie danych jako niezbędny warunek rozwoju sztucznej inteligencji*, [w:] B. Fischer, A. Pązik, M. Świerczyński (red.), *Prawo sztucznej inteligencji i nowych technologii*, Warszawa 2021, s. 91–111.

¹⁶Digital Accountability and Transparency Act of 2014, Public Law 113-101, 113th Congress, [S. 994], May 9, 2014.

¹⁷Open, Public, Electronic, and Necessary Government Data Act, Public Law 114-396, 114th Congress, 2d Session, [S. 2852], December 11, 2016.

¹⁸Foundations for Evidence-Based Policymaking Act, the 115th U.S. Congress, Public Law 2019, nr 115, s. 435.

Redukcja inflacji prawa w Stanach Zjednoczonych ma nastąpić z poszanowaniem Konstytucji Stanów Zjednoczonych, a także dziesięcioma wspomnianymi wcześniej orzeczeniami Sądu Najwyższego. Dla przykładu, pierwsze z tych orzeczeń dotyczy sprawy *West Virginia v. Environmental Protection Agency*, a dokładniej ustawy o czystym powietrzu (Clean Air Act)¹⁹, która reguluje, w jakim zakresie Agencja Ochrony Środowiska (*Environmental Protection Agency* – EPA) może regulować emisje dwutlenku węgla związane ze zmianą klimatu. W tym orzeczeniu uznano, że EPA, na podstawie Clean Air Act, nie ma uprawnień do żądania, aby elektrownie węglowe przestawiły się na energię wiatrową, słoneczną i inne czystsze źródła energii. Według Prezesa Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych Johna Robertsa brzmienie tejże ustawy nie upoważnia jednoznacznie EPA do angażowania się w „zmianę generacji” energii w państwie, ponieważ tylko Kongres może autoryzować działanie o tak doniosłych prawnie i ekonomicznie konsekwencjach. W efekcie, EPA nie może nakazać operatorom elektrowni przejść z węgla na odnawialne źródła energii, ale nadal może regulować dopuszczalny poziom emisji zanieczyszczeń w istniejących elektrowniach za pomocą określenia standardów technologii do redukcji emisji zanieczyszczeń.

Drugie ze wspomnianych orzeczeń dotyczy sprawy *Loper Bright Enterprises v. Raimondo*, w której Sąd Najwyższy podjął decyzję o uchyleniu doktryny Chevron ustanowionej na podstawie orzeczenia *Chevron v. NRDC*²⁰. Orzeczenie to jest jednym z najczęściej cytowanych orzeczeń w historii Stanów Zjednoczonych²¹. Dla przypomnienia, według tezy stanowiącej podstawę uchylonej doktryny Chevron sądy powinny kierować się interpretacją niejasnych przepisów prawa wydaną przez agencję federalną, o ile ta interpretacja jest rozsądna. W opinii Prezesa Sądu Najwyższego J. Robertsa, wydanej w lipcu 2024 r., poszanowanie interpretacji niejasnych przepisów prawa wydanych przez agencje federalne było niezgodne z kodeksem postępowania administracyjnego (Administrative Procedure Act – APA)²², ponieważ zgodnie z APA sądy nie mogą powoływać się na interpretację prawa wydaną przez agencję tylko dlatego, że przepisy ustawowe są niejednoznaczne. Zdaniem Sądu Najwyższego to sądy, a nie agencje federalne są najlepiej przygotowane do rozwiązywania niejasności przepisów ustawowych, nawet tych, które wymagają technicznej wiedzy specjalistycznej. Jednak, co znamienne, Sąd Najwyższy uznał, że poszanowanie interpretacji niejasnych przepisów prawa wydanej przez agencję federalną jest nadal dozwolone lub nawet wymagane w przypadku, gdy przepis ustawy wyraźnie lub w sposób dorozumiany deleguje uprawnienie agencji federalnej do wydawania wiążących interpretacji.

¹⁹ Clean Air Act, 42 U.S.C. ch. 85 (§§ 7401–7671q), the 88th United States Congress, December 17, 1963.

²⁰ *Chevron U.S.A., Inc. v. Natural Resources Defense Council, Inc.*, 467 U.S. 837, Supreme Court of the United States, June 25, 1984.

²¹ Sprawa została przywołana w ponad 18 000 orzeczeniach sądowych. Zob. szerzej: R. Pierce, *Loper Bright Enterprises v. Raimondo: Chevron is dead; long live Skidmore*, „George Washington Law Review”, July 8, 2024 i przywołany tam przypis 4.

²² Administrative Procedure Act, Public Law 79–404, 60 Stat. 237, the 79th United States Congress, June 11, 1946.

Zadaniem DOGE jest zestawienie dziesięciu orzeczeń Sądu Najwyższego z przepisami prawa przyjętymi przez agencje federalne i wydanymi na ich podstawie interpretacjami. Następnie DOGE ma przedstawić listę przepisów prawa Prezydentowi Stanów Zjednoczonych w celu wstrzymania ich egzekwowania lub uchylecia. Istnieje oczekiwanie, że z jednej strony powyższe działanie niejako „uwolni” osoby fizyczne i prawne od wielu obowiązków, które nigdy nie zostały uchwalone przez Kongres, a z drugiej strony pobudzi to amerykańską gospodarkę. W konsekwencji uchylenie wielu przepisów prawa zmniejszy zapotrzebowanie agencji federalnych na urzędników federalnych, co oznacza, że wiele stanowisk zostanie zlikwidowanych, a DOGE ma pomóc zwolnionym pracownikom znaleźć pracę w sektorze prywatnym²³. Jednocześnie DOGE ma wyodrębnić minimalną liczbę urzędników wymaganych w agencjach federalnych, którzy będą wykonywać swoje konstytucyjnie dopuszczalne i ustawowo uregulowane zadania.

Tym samym nastąpi oszczędność wydatków publicznych, zwłaszcza tych, które nie mają upoważnienia ustawowego lub są wydatkowane w sposób, który Kongres nigdy nie zamierzał wydatkować. Ich szacunkowa wartość ma wynosić rocznie 500 mld dolarów²⁴. W dniu 8 września 2025 r. DOGE na własnej stronie internetowej wykazał szacowane oszczędności na kwotę 206 mld dolarów, zwłaszcza ze sprzedaży aktywów, rozwiązaniu lub renegocjacji umów, w tym dzierżawy, a także wyeliminowaniu oszustw, unieważnieniu dotacji, aż wreszcie redukcji zatrudnienia. Jednak nie sposób nie dostrzec krytyki wobec działań DOGE, którego efektywność określono mianem drastycznie przesadzonej, ponieważ DOGE mogła dotychczas zaoszczędzić mniej niż 5% deklarowanych oszczędności w następstwie rozwiązanych umów w liczbie 10 100²⁵.

Koncepcja redukcji inflacji prawa z wykorzystaniem AI w raporcie Draghiego dla UE

Z raportu Draghiego wynika, że w ciągu ostatnich trzech kadencjach Kongresu Stanów Zjednoczonych, które przypadły na lata 2019–2024, uchwalono na szczeblu federalnym około 3500 aktów prawnych i przyjęto około 2000 rezolucji²⁶. Z kolei w tym samym okresie UE przyjęła ok. 13 000 aktów prawnych, z czego 515 to zwykłe akty ustawodawcze, 2431 to inne akty ustawodawcze, 954 to akty delegowane, 5713 to akty wykonawcze, a 3442 to inne akty prawne²⁷. Nie ulega wątpliwości, że liczba nowo uchwalanego prawa w UE wpłynęła na postawienie tezy, że UE nie osiąga tego, co mogłaby osiągnąć, ponieważ nie działa jako wspólnota i jest mniej sprzyjająca w prowadzeniu działalności gospodarczej w porównaniu ze Stanami Zjednoczonymi ze względu na

²³Por. Implementing the President's „Department of Government Efficiency” Workforce Optimization Initiative, Presidential Actions, The White House, February 11, 2025.

²⁴E. Musk, V. Ramaswamy, op. cit.

²⁵J. Blaeser, *Just how much has DOGE exaggerated its numbers? Now we have receipts*, „Politico”, October 12, 2025.

²⁶M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part B...*, s. 318.

²⁷Ibidem, przypis 18.

przeszkody regulacyjne i obciążenia administracyjne²⁸, a także nie udało jej się odejść od nakładania obciążeń regulacyjnych, które są szczególnie kosztowne dla małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza działających w sektorze cyfrowym.

Z danych UE wynika, że ponad połowa (55%) małych i średnich przedsiębiorstw w UE wskazała przeszkody regulacyjne i obciążenia administracyjne jako największe wyzwanie w prowadzeniu działalności gospodarczej²⁹. Mało tego, przedmiotowe przeszkody i obciążenia mają również destrukcyjny wpływ na samego ustawodawcę, choćby ze względu na koszty roboczogodzin poświęconych na generowanie nowych przepisów prawa. Sprawa jest poważna, ponieważ średni czas na uzgodnienie nowych przepisów w UE wynosi 19 miesięcy, tj. począwszy od wniosku Komisji Europejskiej do podpisania przyjętego aktu, nie licząc czasu na wdrożenie przepisów w państwach członkowskich UE³⁰. W raporcie Dragiego sformułowano trzy największe trudności regulacyjne, z jakimi borykają się przedsiębiorstwa w UE, do których zaliczono:

- przestrzeganie narastającej liczby przepisów prawa w UE i ich częste zmiany w czasie, co powoduje nakładanie się przepisów i niespójność prawa,
- obciążenia wynikające z krajowej transpozycji i egzekwowania, w tym „nadmiernego wdrażania” przepisów UE przez państwa członkowskie, a także rozbieżnych wymagań i norm wdrażania w różnych państwach członkowskich³¹,
- proporcjonalnie wyższe obciążenia regulacyjne, którym muszą sprostać małe i średnie przedsiębiorstwa w porównaniu z większymi przedsiębiorstwami³².

Dla przykładu, w zapewnieniu zgodności państw członkowskich UE z ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO)³³ dostrzeżono brak spójności w egzekwowaniu postanowień przedmiotowego rozporządzenia, co zwiększa obciążenia administracyjne przedsiębiorstw w UE. O ile celem RODO jest zapewnienie zharmonizowanego podejścia UE do egzekwowania prywatności, to w rozporządzeniu umożliwiono państwom członkowskim definiowanie zasad prywatności w piętnastu obszarach, co prowadzi do fragmentacji i niepewności prawa³⁴. Powyższe może w istotny sposób utrudniać transgraniczną przedsiębiorczość i innowacyjność, w tym rozwój i wdrażanie nowych rozwiązań technologicznych, zwłaszcza AI. W raporcie Dragiego przywołano nawet wyniki analiz,

²⁸ Por. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Identifying and addressing barriers to the Single Market, SWD(2020) 54 final, COM(2020) 93 final, European Commission, Brussels, March 10, 2020.

²⁹ Survey confirms the need to support small and medium-sized businesses on their path towards digitalisation and sustainability, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, September 23, 2020.

³⁰ M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part B...*, w przypisie 1 na s. 310 wskazano, że w kadencji 2019–2024 (z wyłączeniem 2019 r.) uchwalono 2419 nowych aktów prawnych, podczas gdy w kadencji 2014–2019 (z wyłączeniem 2014 r.) liczba ta wyniosła 2319. Stan na dzień 19.08.2024.

³¹ M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part B...*, s. 319.

³² Ibidem.

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016).

³⁴ M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part B...*, s. 319.

zgodnie z którymi, koszty zapewnienia zgodności z RODO przez przedsiębiorstwa z UE przyczyniły się do zmniejszenia przechowywania danych o 26%, a przetwarzania danych o 15%, w zestawieniu do porównywalnych przedsiębiorstw amerykańskich³⁵.

W następstwie powyższego w raporcie Draghiego przedstawiono strategię dla Europy, a jednym z jej filarów jest uproszczenie przepisów prawa, a nawet wezwano do konsolidacji prawodawstwa UE według obszarów polityki, zwłaszcza poprzez uproszczenie i usunięcie nakładających się i niespójnych przepisów prawa w całym „łańcuchu legislacyjnym”, przy czym priorytet należy nadać tym sektorom gospodarki, w których Europa jest szczególnie narażona na konkurencję międzynarodową (np. czyste technologie)³⁶. Dodano, że powyższe powinno zapewnić spójność przepisów prawa we wszystkich państwach członkowskich, a ostatecznym celem byłoby uczynienie przepisów UE i krajowych jednolitym zbiorem dającym siłę konkurencyjną UE. Dodatkowo doprecyzowano, że zasadne jest zastosowanie jednolitej i przejrzystej metodologii szacowania kosztów nowo uchwalanego prawa dla UE i państw członkowskich³⁷. Jednolita metodologia szacowania kosztów nowo uchwalanego prawa powinna zwracać szczególną uwagę na koszty dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz małych spółek o średniej kapitalizacji, a dane o kosztach nowych obciążeń regulacyjnych i administracyjnych w poszczególnych sektorach powinny być regularnie udostępniane publicznie. Wreszcie wezwano do zachęcania państw członkowskich do stosowania tej samej metodologii pomiaru kosztów transpozycji dla zainteresowanych stron³⁸. Na uwagę zasługuje fakt, że spośród instytucji UE jedynie Komisja Europejska opracowała dotychczas metodologię (ang. *Standard Cost Model*)³⁹ do obliczania obciążeń regulacyjnych, ale jednocześnie podkreślono, że metodologia Komisji jest szeroka i akceptuje różne wskaźniki do oceny kosztów (np. różne stopy dyskontowe, lata cenowe i okresy wyceny), co utrudnia agregację kosztów nowych regulacji w różnych sektorach⁴⁰.

W dniu 25 kwietnia 2018 r. w UE przyjęto strategię *AI dla Europy*, w której wezwano do skoordynowanego podejścia państw członkowskich w celu efektywnego wykorzystania możliwości AI i sprostania nowym wyzwaniom związanym z tą technologią⁴¹. Następnie w dniu 7 grudnia 2018 r. UE przyjęła skoordynowany plan

³⁵ Co istotne, w grudniu 2023 r. państwa członkowskie UE w ramach Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych sprzeciwily się dalszej harmonizacji RODO – zob. M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part B...*, s. 319; Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Second Report on the application of the General Data Protection Regulation, COM(2024) 357 final, European Commission, Brussels, July 25, 2024.

³⁶ M. Draghi, *The future of European competitiveness. Part B...*, s. 322–323.

³⁷ Ibidem, s. 324.

³⁸ Ibidem.

³⁹ Zob. szerzej: *The Standard Cost Model. A framework for defining and quantifying administrative burdens for businesses*, August 2004.

⁴⁰ Parlament Europejski i Rada Europejska nie mają jakiegokolwiek metodologii do pomiaru wpływu proponowanych zmian w projektach prawodawstwa UE.

⁴¹ Artificial Intelligence for Europe, Communication from the Commission, European Commission, COM(2018) 237 final, SWD(2018) 137 final, Brussels, April 25, 2018; Artificial Intelligence a European Perspective, Joint Research Centre, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018.

w sprawie AI, w którym wezwano państwa członkowskie do zwiększenia krajowych możliwości badawczych oraz doprowadzenia do tego, aby osiągnęły masę krytyczną dzięki ściśle powiązanym sieciom europejskich centrów doskonałości naukowej w zakresie AI⁴². Uznano, że celem planu jest wspieranie współpracy między najlepszymi zespołami badawczymi w Europie, aby dzięki połączeniu swoich sił mogły skuteczniej zmagać się z ważnymi wyzwaniami naukowymi i technologicznymi w zakresie AI. W skoordynowanym planie w sprawie AI przyjęto również, że państwa członkowskie mają dostosować programy oraz systemy nauczania i szkoleń, aby lepiej przygotować społeczeństwo na wdrożenie AI, w tym zapewnić zbiór umiejętności wymaganych od pracowników w celu zwiększenia ich kwalifikacji⁴³. W roku 2021 zaktualizowano *Plan koordynacji działań na rzecz AI*⁴⁴, w którym wezwano do zintensyfikowania harmonizacji działań państw członkowskich w zakresie AI, z uwzględnieniem rozwoju kapitału ludzkiego, w szczególności poprzez wsparcie dla programów szkoleniowych i przekwalifikowania pracowników pod kątem AI.

Dopiero w dniu 13 czerwca 2024 r. przyjęto rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2024/1689, zwane jako EU AI Act, stanowiące pierwszy akt prawny regulujący zagadnienie AI w UE, w którym zobowiązano państwa członkowskie UE do wyposażenia dostawców, podmiotów i osób stosujących AI, w niezbędne kompetencje umożliwiające im podejmowanie świadomych decyzji w odniesieniu do systemów AI⁴⁵. W poprzednim zdaniu słowa „dopiero” użyto nieprzypadkowo, bowiem w momencie przyjęcia EU AI Act w Stanach Zjednoczonych obowiązywało już 9 aktów prawnych bezpośrednio regulujących wykorzystanie AI, w tym trzy definicje AI, a w 2025 r. uchylono jedno z rozporządzeń wykonawczych jako zbyt uciążliwe. W następstwie przeglądu EU AI Act nie sposób nie odnieść wrażenia, że istotną kwestią stanowi ryzyko wykorzystania AI, w tym możliwość wyrządzenia szkody.

W akcie unijnym przyjęto cztery poziomy ryzyka: 1) niedopuszczalne, co oznacza, że tego typu aplikacje AI są zakazane, 2) wysokie, czyli aplikacje AI muszą spełniać wymagania bezpieczeństwa, przejrzystości i jakości oraz przechodzić ocenę zgodności, 3) ograniczone, w tym przypadku istnieje obowiązek dochowania przejrzystości, 4) minimalne – nie wymaga dodatkowego podejścia. W EU AI Act wyodrębniono również

⁴² Skoordynowany plan w sprawie sztucznej inteligencji, Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, COM(2018) 795 final, Bruksela, 7.12.2018, s. 5.

⁴³ Komisja Europejska zaproponowała, aby w następnym okresie programowania 2021–2027 UE inwestowała w AI co najmniej 1 mld euro rocznie z programu „Horyzont Europa” i programu „Cyfrowa Europa”. Zob. ibidem, s. 3.

⁴⁴ ANNEX ANNEXES to the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Fostering a European approach to Artificial Intelligence, COM(2021) 205 final, European Commission, Brussels, April 21, 2021.

⁴⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/24/2024/REV/1 (Dz.U. L 2024/1689 z 12.7.2024).

dodatkową kategorię dla AI ogólnego przeznaczenia, względem której wymagane jest dochowanie przejrzystości, przy zmniejszonych wymaganiach dla modeli *open source* i dodatkowych ocenach dla modeli o wysokiej zdolności. Powyższe jest istotne co najmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, rozwój AI w EU w warstwie prawnej jest w fazie początkowej; po drugie, wprowadzenie obowiązku dość sformalizowanej oceny ryzyka, która zasadniczo nie odbiega od wykorzystywanych dotychczas ogólnych ocen ryzyka może stanowić dodatkowe obciążenie regulacyjne i poważną przeszkodę administracyjną dla przedsiębiorstw w UE.

Wnioski

Nie ulega wątpliwości, że inflacja prawa, czyli wzrost liczby i złożoności przepisów, utrudnia ich interpretację i stosowanie, wpływając negatywnie na pewność prawa oraz zaufanie obywateli. W ocenie autora technologia AI może pomóc w pokonaniu wyzwań związanych z inflacją prawa, ponieważ umożliwia zaawansowaną analizę danych w celu oceny zgodności norm prawnych ze stanem faktycznym, skuteczności ich egzekwowania, wpływu regulacji na społeczeństwo i gospodarkę, efektywności kosztowej, aż wreszcie oceny opinii społecznych oraz ewaluacji celów legislacyjnych⁴⁶. Powyższe jest możliwe pod warunkiem stworzenia odpowiedniego ekosystemu AI, czyli zestawu technologicznych i infrastrukturalnych elementów umożliwiających efektywne funkcjonowanie i rozwój modeli AI. Według autora technologia AI może również wspierać przeciwdziałanie innym negatywnym zjawiskom i patologiom (np. korupcja), a także wzmacnianie demokracji, identyfikując nieefektywności, przewidując zagrożenia oraz zwiększając przejrzystość działań administracji publicznej⁴⁷.

W Stanach Zjednoczonych jest wdrażany neuronowy model zarządzania danymi w administracji federalnej Stanów Zjednoczonych z wykorzystaniem AI, który wprowadza fundamentalne zmiany w sposobie zarządzania danymi. Zamiast dotychczasowego silosowego zarządzania danymi, AI umożliwia rozproszone przetwarzanie i współdzielenie danych publicznych, co usprawnia integrację danych, skraca czas ich przesyłania oraz redukuje liczbę procesów administracyjnych. Model ten opiera się na wzorcu sztucznych sieci neuronowych, w którym jednostki administracyjne działają jak neurony, przetwarzając dane i podejmując decyzje w oparciu o algorytmy AI. Nowo uchwalone ustawy federalne, takie jak DATA Act, OPEN Government Data Act czy Evidence Act, wspierają wdrażanie AI poprzez poprawę dostępu do danych i ich wykorzystanie.

⁴⁶Por. N. Henke, J. Bughin, M. Chui, J. Manyika, T. Saleh, B. Wiseman, G. Sethupathy, *The age of analytics. Competing in a data-driven world*, New York 2016, s. 16–17 i 88–120; D. Barton, D. Court: *Making advanced analytics work for you*, „Harvard Business Review” 2012, s. 78–83; D. Kiron, P.K. Prentice, R.B. Ferguson, *The analytics mandate. As analytics becomes a common path to business value, many companies are changing how they make decisions, operate and strategize*, „MIT Sloan Management Review” 2014, s. 3–21; B.H. Wixom, J.W. Ross, *How to monetize your data*, „MIT Sloan Management Review” 2017, nr 55, s. 39–48.

⁴⁷Por. M.K. Sparrow, *The Regulatory craft. Controlling risks, solving problems, and managing compliance*, Washington 2000, s. XVI–XVII; idem, *The character of harms, operational challenges in control*, Cambridge 2008, s. 136–143.

W celu ułatwienia realizacji neuronowego modelu zarządzania danymi powołano DOGE, który nie tylko ma doprowadzić do redukcji inflacji prawa i zatrudnienia w administracji federalnej, zgodnie z wytycznymi wynikającymi z orzeczeń Sądu Najwyższego, ale i ułatwić holistyczne wdrożenie AI w administracji federalnej. W następstwie porównania stopnia zaawansowania wykorzystania AI w Stanach Zjednoczonych i UE można odnieść wrażenie, że istnieje swoistego rodzaju przepaść między obydwooma obszarami, zarówno w obszarze prawa i technologii, ale i podejścia mentalnego. Za powyższym przemawia brzmienie § 3 EO 14192, zgodnie z którym dla każdego nowego wydanego rozporządzenia wymagane jest zidentyfikowanie co najmniej 10 obowiązujących rozporządzeń do uchylenia. Dodano, że w roku budżetowym 2025 kierownictwo wszystkich agencji federalnych ma obowiązek zapewnić, aby całkowity dodatkowy koszt wszystkich nowych regulacji, których uchwalenie ma nastąpić w tym roku, a także uchylonych regulacji, był znacznie niższy od zera, chyba że prawo lub instrukcje dyrektora Biura Zarządzania i Budżetu stanowią inaczej.

Z przeglądu raportu Dragiego wynika, że w UE, podobnie jak w Stanach Zjednoczonych, istnieje nadmierna liczba przepisów, która stanowi istotne przeszkody regulacyjne i obciążenia administracyjne. W UE istnieje problem niespójności w transpozycji przepisów przez państwa członkowskie, czego przykładem są postanowienia RODO. Ponadto ustalono, że fragmentacja regulacyjna utrudnia transgraniczną działalność gospodarczą i wdrażanie innowacji, a koszty zgodności z RODO zmniejszyły zasób przechowywanych danych przez przedsiębiorstwa, które to dane są dla AI niczym paliwo dla samochodów. Wreszcie wspomniane RODO utrudnia integrację danych tworząc krytyczną barierę do wykorzystania AI. W raporcie Dragiego zaproponowano uproszczenie dorobku prawnego, zharmonizowane podejście w obszarze metodologii szacowania kosztów regulacji i wzmocnienie interoperacyjności systemów administracyjnych z wykorzystaniem AI⁴⁸. Niestety, UE dopiero w 2024 r. uchwaliła EU AI Act, określając w nim poziomy ryzyka i wymagania dla zastosowań AI, co może dodatkowo obciążać przedsiębiorstwa w UE. Z jednej strony w EU AI Act przypisano istotną rolę bezpieczeństwu wykorzystania AI, co ma uniknąć strat w następstwie faktycznego wyrządzenia szkody przez AI, a z drugiej strony może stanowić realną przeszkodę w dynamicznym wykorzystaniu AI w UE i uzyskaniu pierwotnego celu raportu Dragiego, czyli wzmocnieniu konkurencyjności UE.

Zjawisko inflacji prawa i wzrostu kosztów jego transpozycji jest wyraźnie dostrzegalne zarówno w Stanach Zjednoczonych, jak i UE, które można zminimalizować poprzez wykorzystanie technologii AI mogącej stać się strategicznym wzmocnieniem dla poprawy efektywności i skuteczności prawa. Dzieje się tak dlatego, ponieważ AI umożliwia analizę zgodności prawa, skuteczności egzekwowania przepisów, wpływu regulacji na społeczeństwo oraz efektywności kosztowej. Dzięki zaawansowanej analizie

⁴⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/903 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia środków na rzecz wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego na terytorium Unii (akt w sprawie Interoperacyjnej Europy) (Dz.U. UE L z 2024 r., poz. 903).

danych, AI pozwala na identyfikację nieefektywności, przewidywanie trendów i zagrożeń, a także personalizację norm prawnych. AI może również usprawnić procesy decyzyjne, ograniczyć arbitralność decyzji administracyjnych oraz zwiększyć przejrzystość działań organów władzy publicznej. Poza tym wykorzystanie AI może również generować wyzwania, choćby takie jak złożoność oceny efektywności prawa oraz zakłócenie dotychczasowych procesów administracyjnych. Dlatego kluczowe są takie czynniki jak kształtowanie świadomości prawnej, ocena ryzyka oraz współpraca międzysektorowa. AI – w ocenie autora – ma potencjał nie tylko do poprawy zarządzania prawem, lecz także do wzmocnienia demokratycznych fundamentów poprzez zapewnienie przestrzegania zasady praworządności.

Wykorzystanie AI w administracji federalnej i unijnej może przesądzić o pokonaniu jednego z większych wyzwań w obszarze prawa, którym jest ocena efektywności i skuteczności prawa. Technologia AI może w znaczny sposób ułatwić ocenę zachowania się w konkretnych okolicznościach adresatów norm prawnych, zwłaszcza w wymiarze masowym. Nie jest to łatwe wyzwanie, ponieważ dostosowanie się adresatów norm prawnych do nowych reguł postępowania określonych w prawie może zależeć od wielu czynników, w tym od złożoności regulacji, czasu przewidzianego na wprowadzenie zmian, instytucjonalnego wsparcia organów władzy publicznej, podnoszenia świadomości i wiedzy, szkolenia i edukacji, adaptacji organizacyjnej, aż wreszcie monitorowania i egzekwowania reguł zachowania. Jak widać, ocena efektywności i skuteczności prawa jest niezwykle skomplikowanym procesem, nie tylko ze względu na potrzebę uwzględnienia trójelementowej budowy normy prawnej, czyli hipotezy, dyspozycji i sankcji, ale również dokonania analizy wielu aspektów, np. legislacyjnych, społecznych, ekonomicznych i administracyjnych⁴⁹.

BIBLIOGRAFIA

Literatura

- Barton D., Court D., *Making advanced analytics work for you*, „Harvard Business Review” 2012.
- Fischer B., *Współdzielenie danych jako niezbędny warunek rozwoju sztucznej inteligencji*, (w:) B. Fischer, A. Pązik, M. Świerczyński (red.), *Prawo sztucznej inteligencji i nowych technologii*, Warszawa 2021.
- Fletcher G.P., *The basic concepts of legal thought*, New York 1996.
- Golecki M., *Miedzy pewnością a efektywnością. Marginalizm instytucjonalny wobec prawotwórczego stosowania prawa*, Warszawa 2011.
- Hamilton A., *Federalist Nr 78*, The Judiciary Department, New York, Federalist Papers: Primary Documents in American History. Library of Congress.

⁴⁹ Por. R. Lizak, op. cit., s. 210–211.

- Kiron D., Prentice P.K., Ferguson R.B., *The analytics mandate. As analytics becomes a common path to business value, many companies are changing how they make decisions, operate and strategize*, „MIT Sloan Management Review” 2014.
- Lizak R., *Prawne aspekty neuronowego modelu zarządzania danymi w administracji federalnej Stanów Zjednoczonych z wykorzystaniem AI*, Warszawa 2024.
- Pierce R., *Loper Bright Enterprises v. Raimondo: Chevron is dead; long live Skidmore*, „George Washington Law Review”, July 8, 2024.
- Sparrow M.K., *The character of harms, operational challenges in control*, Cambridge 2008.
- Sparrow M.K., *The regulatory craft. Controlling risks, solving problems, and managing compliance*, Washington 2000.
- Turing A.M., *Computing machinery and intelligence*, „Mind” 1950 nr 49.
- Wixom B.H., Ross J.W., *How to monetize your data*, „MIT Sloan Management Review” 2017, nr 55.

Akty prawne

- Administrative Procedure Act, 79th Congress, Public Law 79-404, 60 S. 237, June 11, 1946.
- Advancing American AI Act, 117th Congress, Public Law 117-270, S. 1353, December 19, 2022.
- AI in Government Act of 2020, H.R.2575, 116th Congress, September 14, 2020.
- Artificial Intelligence Training for the Acquisition Workforce Act, 117th Congress Public Law, Public Law 117-207, S. 2551, October 17, 2022.
- Clean Air Act, 42 U.S.C. ch. 85 (§§ 7401-7671q), the 88th United States Congress, December 17, 1963.
- Digital Accountability and Transparency Act of 2014, Public Law 113-101, 113th Congress, [S. 994], May 9, 2014.
- Executive Order 13859 of February 11, 2019, Maintaining American Leadership in Artificial Intelligence.
- Executive Order 13960 of December 3, 2020, Promoting the Use of Trustworthy Artificial Intelligence in the Federal Government.
- Executive Order 14110 of October 30, 2023, Safe, Secure, and Trustworthy Development and Use of Artificial Intelligence.
- Executive Order 14158 of January 20, 2025, Establishing and Implementing the President’s „Department of Government Efficiency”.
- Executive Order 14192 of January 31, 2025, Unleashing Prosperity Through Deregulation.
- Executive Order 14217 of February 19, 2025, Commencing the Reduction of the Federal Bureaucracy.

- Executive Order 14219 of February 19, 2025, Ensuring Lawful Governance and Implementing the President's „Department of Government Efficiency” Deregulatory Initiative.
- Executive Order 14274 of April 15, 2025, Restoring Common Sense to Federal Office Space Management.
- Foundations for Evidence-Based Policymaking Act, the 115th U.S. Congress, Public Law 2019, nr 115, S. 435.
- Identifying Outputs of Generative Adversarial Networks Act (IOGAN Act), 116th Congress, Public Law 116-258, S. 2904, December 23, 2020.
- National AI Research Resource Task Force Act of 2020, 116th Congress, Public Law 116-283, S. 3890, January 1, 2021.
- National Artificial Intelligence Initiative Act of 2020, H.R.6216, 116th Congress, December 3, 2020.
- National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2019, 115th U.S. Congress, Public Law 2018, 115-232 [132 Stat. 1636 through 132 Stat. 2423].
- National Research Council; Board on Science, Technology, and Economic Policy, Washington, DC 1997.
- Open, Public, Electronic, and Necessary Government Data Act, Public Law 114-396, 114th Congress, 2d Session, [S. 2852], December 11, 2016.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji) (tekst mający znaczenie dla EOG), PE/24/2024/REV/1 (Dz.U. L 2024/1689 z 12.7.2024).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/903 z dnia 13 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia środków na rzecz wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego na terytorium Unii (akt w sprawie Interoperacyjnej Europy) (Dz.U. UE L z 2024 r., poz. 903).

Inne źródła

- ANNEX ANNEXES to the Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Fostering a European approach

- to Artificial Intelligence, COM(2021) 205 final, European Commission, Brussels, April 21, 2021
- Artificial Intelligence a European Perspective, Joint Research Centre, European Commission, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018.
- Artificial Intelligence for Europe, Communication from the Commission, European Commission, COM(2018) 237 final, SWD(2018) 137 final, Brussels, April 25, 2018.
- Blaeser J., *Just how much has DOGE exaggerated its numbers? Now we have receipts*, „Politico”, October 12, 2025.
- Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Second Report on the application of the General Data Protection Regulation, COM(2024) 357 final, European Commission, Brussels, July 25, 2024
- Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions Identifying and addressing barriers to the Single Market, SWD(2020) 54 final, COM(2020) 93 final, European Commission, Brussels, March 10, 2020.
- Draghi M., *The future of European competitiveness. Part A. A competitiveness strategy for Europe*, 2024, September.
- Draghi M., *The future of European competitiveness. Part B. In-depth analysis and recommendations*, r 2024, September.
- Henke N., Bughin J., Chui M., Manyika J., Saleh T., Wiseman B., Sethupathy G., *The age of analytics. Competing in a data-driven world*, New York 2016.
- Implementing the President's „Department of Government Efficiency” Workforce Optimization Initiative, Presidential Actions, The White House, February 11, 2025.
- Musk E., Ramaswamy V., *Elon Musk and Vivek Ramaswamy: The DOGE Plan to Reform Government*, „The Wall Street Journal”, November 20, 2024.
- New Navy device learns by doing. Psychologist shows embryo of computer designed to. Read and grow wiser*, „The New York Times”, July 8, 1958.
- Schmidt E. (chair), *Final Report. National Security Commission on Artificial Intelligence*, March 1, 2021.
- Skoordynowany plan w sprawie sztucznej inteligencji, Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, COM(2018) 795 final, Bruksela, 7.12.2018.
- Survey confirms the need to support small and medium-sized businesses on their path towards digitalisation and sustainability, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, September 23, 2020.
- The Standard Cost Model. A framework for defining and quantifying administrative burdens for businesses*, August 2004.
- Winning the Race, America's AI Action Plan*, The White House, July 2025.

Orzecznictwo

Carson v. Makin, 596 U.S. 767 (2022).

Cedar Point Nursery v. Hassid, 594 U.S. 139 (2021).

Chevron U.S.A., Inc. v. Natural Resources Defense Council, Inc., 467 U.S. 837, (1984).

Loper Bright Enterprises v. Raimondo, 603 U.S. 369 (2024).

Michigan v. EPA, 576 U.S. 743 (2015).

Ohio v. EPA, 603 U.S. 279 (2024).

Roman Cath. Diocese of Brooklyn v. Cuomo, 592 U.S. 14 (2020).

Sackett v. EPA, 598 U.S. 651 (2023).

SEC v. Jarkesy, 603 U.S. 109 (2024).

Students for Fair Admissions v. Harvard, 600 U.S. 181 (2023).

West Virginia v. EPA, 597 U.S. 697 (2022).

Reducing legislative inflation using AI in the United States against the backdrop of the Draghi report for the European Union

Summary

The dynamic development of artificial intelligence (AI) has accelerated global economic competition, in which the United States and the People's Republic of China play a key role, and recently the European Union has sought to join this group. One of the important elements of this competition is effective public administration management, which may determine success in the global innovation race. This article compares the approach to administration management using AI in the area of reducing regulatory inflation in the United States with the proposed changes in Draghi's report for the European Union, published in September 2024. A comparison of the American and EU models shows that, on the one hand, the European Union is trying to follow the example of the United States and catch up with it in terms of simplifying and harmonising regulations, while on the other hand, it is reluctant to remove existing legal barriers and even creates new ones. The article also attempts to answer the question of how AI can support the reduction of legal inflation and lower the costs of its implementation, indicating the potential benefits and challenges associated with implementation in two different legal systems.

Keywords: Draghi report, European Union law, federal law, artificial intelligence, legislative inflation